

Kommunedirektør

Dato: 03.03.2026

Løpenummer: 368/2026

Arkivsaksnummer: 2025/299

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	
26/10	Kommunestyret	15.04.2026

Ny E10 - finansiering med bompenger

Kommunedirektørens innstilling

1. Røst Kommunestyret stiller seg positive til at bompenger utredes som delvis finansiering av fremtidig utbedring av E10 i Lofoten gjennom en mulighetsstudie.
2. Administrasjonen gis fullmakt til å delta i og bidra til felles utredningsarbeid med øvrige Lofotkommuner, som beskrevet i saksfremlegget og i samarbeide med Statens vegvesen og ev. Nordland fylkeskommune.
3. Beslutning om bompengefinansiering av ny E10 tas først etter at nødvendige utredninger foreligger og endelig beslutningssak er forelagt kommunestyrene.

Sammendrag

E10 er hovedferdselsåren gjennom Lofoten og har over tid fått økende belastning fra både lokaltrafikk, næring og turisme. Dagens vegstandard er flere steder ikke tilpasset dagens trafikkmengde, og det er behov for betydelige utbedringer for å ivareta trafiksikkerhet, fremkommelighet og regional utvikling.

Samtidig er det avklart at statlige bevilgninger ikke er tilstrekkelige til å finansiere nødvendige utbedringer innenfor en akseptabel tidsramme. Bruk av bompenger kan derfor bli aktuelt som en del av finansieringen.

Saken gjelder en prinsipiell avklaring av om Røst kommune stiller seg positiv til at bompenger kan utredes som del av finansieringen av ny E10 i Lofoten. Det legges ikke opp til å ta stilling til konkrete bompengordninger nå.

Videre foreslås det at administrasjonen gis mandat til å delta i en felles mulighetsstudie sammen med øvrige Lofotkommuner og Statens vegvesen. Endelig beslutning om eventuell bompengefinansiering vil bli lagt frem for politisk behandling på et senere tidspunkt.

Saksopplysninger

Saken ble første gang behandlet i Lofotrådets møte 1/2026 den 5. februar 2026 (sak 6/26).

Lofotrådet vedtok å støtte saksframlegget og oversende saken til kommunestyrene i Lofoten for prinsipiell avklaring om videre utredning av bompengefinansiering som del av totalfinansieringen av ny E10.

I etterkant av møtet ble det gjennomført dialog med Statens vegvesen for å kvalitetssikre prosess og begrepsbruk. På bakgrunn av denne dialogen behandlet Lofotrådets arbeidsutvalg saken på nytt i AU-sak 41/26 den 12. februar 2026. Arbeidsutvalget vedtok et revidert felles saksfremlegg med enkelte presiseringer, uten endring i den politiske intensjonen.

Presiseringene gjelder særlig videre prosess og tydeliggjør at det i første omgang er snakk om å gjennomføre en mulighetsstudie.

Dette saksfremlegget er utarbeidet i tråd med arbeidsutvalgets vedtak. På vegne av Lofotrådets arbeidsutvalg bes det om at saken løftes til behandling i kommunestyret.

Bakgrunn

E10 er hovedferdselsåren gjennom Lofoten og har over tid fått økende belastning fra både lokaltrafikk, næringstrafikk og ikke minst sterk vekst i turismen. Trafikkveksten har ført til betydelige utfordringer knyttet til:

- fremkommelighet i høysesong
- økt ulykkesrisiko
- hyppige perioder med redusert kapasitet eller stengte veier
- behov for forutsigbar og trygg transport for næringsliv og fastboende

Dette samsvarer med beskrivelser i bl.a. saksdokumenter knyttet til NTP, der det poengteres at E10- i Lofoten har særskilte utfordringer, men hvor kun strekningen Nappstraumen- Å, ligger inne for mulig prioritering i første periode, mens strekningen Nappstraumen – Å er i den såkalte «utviklingsporteføljen».

Store deler av dagens E10 er bygget på 60 tallet, er uten gul midtstripe, ikke dimensjonert for dagens trafikkmengder og utgjør en stadig større beredskapsrisiko- også jfr klimaendringer.

Det har tidligere vært jobbet målrettet med standardheving på E10 i Lofoten, særlig gjennom samarbeidet i Lofotbroene A/S- som lyktes godt med å oppnå samarbeide med statlige myndigheter for prioritering og delvis finansierte bompengefinansierte bruer og fastlandsforbindelser internt i Lofoten.

Lofotrådet har i flere år, blant annet i tett samarbeid med Statens vegvesen arbeidet med planleggingsgrunnlag for større oppgraderinger og rassikringstiltak i Lofoten Samtidig er det nasjonalt et økende press på statlige samferdselsbudsjetter, og at finansiering gjennom bompenger – kan bli nødvendig for å få prioritert og realisere prosjektene i sterk konkurranse med andre regioner i landet - innen rimelig tid.

De senere årene er statlige bevilgninger til samferdsel gått ned og statlige føringer tilsier at mer penger fremover må gå til forsvar, sikkerhet og beredskap, samt helsetjenesten. Nåløyet blir trangere for å bli prioritert, og det er grunn til å tro at brukerbetaling i form av bompenger blir viktigere for å nå frem med prioritet i fremtidens statsbudsjetter.

Det er allerede avklart at nåværende bevilgning i NTP ikke er tilstrekkelig til å finansiere kostnaden for utbedring av hele E10- strekningen Nappstraumen- Å. Det samme gjelder kostnads anslagene i KVU for strekningen Nappstraumen – Fiskebøl. I tillegg fremkommer det trafikk tall som viser at trafikk-økning på E10 er betydelig over beregningene. Trafikken langs E10 i Lofoten passerte allerede i 2024 en ÅDT (års-døgns trafikk) som ikke var beregnet å inntreffe før etter 2060.

Dette saksfremlegget søker en prinsipiell avklaring om hvorvidt kommunen stiller seg positiv til å arbeide videre med bompengefinansiering som del av totalfinansieringen av ny E10 i Lofoten.

Formål med saken

Formålet er å:

1. Avklare om kommunen er positiv til at bompenger kan inngå som delvis finansiering av utbedringer på E10 i Lofoten.
2. Gi mandat til administrasjonen om å:
 - a. delta i videre utredninger sammen med Statens vegvesen, fylkeskommunen og øvrige Lofotkommuner
 - b. vurdere ulike modeller for finansieringsbidrag
 - c. utrede trafikale, økonomiske og sosiale konsekvenser av bompenger

3. Sikre at Lofotkommunene opptre samordnet i det videre arbeid

Vurdering

Behov for utbedring

E10 er en kritisk infrastruktur for bo- og arbeidsmarkedet og utviklingen i Lofoten, og forbedringer er avgjørende for:

- Trafikksikkerhet
- reiselivets og turismens bærekraft
- næringslivets konkurransekraft
- å oppnå regionale prioriteringer innen NTP

Dokumentasjon fra både lokale og nasjonale media, samt trafikk tall - viser at veiene og infrastrukturen generelt i Lofoten er under sterkt press. Økningen i antall turister og stadig økende friksjon mot lokalbefolkningen, som opplever å bli tilsidesatt- samtidig som risikoen for uønskede hendelser stadig øker.

Finansiering, bompenger og lokale hensyn

Bruk av bompenger i distrikter reiser særlige spørsmål, inkludert:

- belastningen for fastboende
 - eventuelle unntaksordninger / rabattordninger (dynamisk bompenggeprising, hvor turister ilegges en høy takst – (turistkatt), med tilvarende lave priser/rabattordninger for lokalbefolkningen. • om turister kan og bør bære en større del av finansieringen, jfr. bl.a. internasjonale avtaler. Bompengefinansiering muliggjør raskere gjennomføring av prosjektene, men krever lokal politisk tilslutning og avklart finansieringsmodell.
- Samordning i Lofoten Det er avgjørende at alle kommunene i Lofoten stiller seg bak en felles tilnærming. Tidligere samferdselsdrøftinger viser at Lofotkommunene står sterkere når man opptre samlet.

Konklusjon

E10 gjennom Lofoten har et akutt behov for oppgraderinger, og finansieringsutfordringene tilsier at bompenger kan være et virkemiddel for å få realisert prosjektene innen akseptabel tidsramme. En prinsipiell avklaring nå er nødvendig for å sikre fremdrift og prioritering i neste NTP. Det er nødvendig at Lofotkommunene i felleskap utviser vilje til å arbeide målrettet og koordinert, også i utredning av mulig bruker/bompengefinansiering – herunder også den særskilte muligheten Lofoten har for å utnytte muligheten til innkreving fra et høyt antall turister til å betale for ny E10. Videre utredning bør ta sikte på å foreta nødvendige avklaringer og prosesser før behandling og prioritering av neste NTP i stortinget.

Cesilie Janette Borge

Kommunedirektør

Saksbehandler: Cesilie Janette Borge